

Trnavský samosprávny kraj

KNIŽNIČNÝ SPRAVODAJCA

Časopis pre verejné knižnice TTSK

Verejné knižnice TTSK v roku 2015

*Rekonštrukcia budovy a skvalitnenie služieb
v Knižnici Juraja Fándlyho v Trnave*

Vzdelávanie knihovníkov

*Odborný seminár „Komunikačné zručnosti
v knižnici“*

Predseda TTSK ocenil pracovníkov kultúry

Z našich knižníc

Rozlúsknuté už po deviaty raz

Dni detskej knihy v Záhorskej knižnici

Kráľ čitateľov 2016 v Žitnoostrovnej knižnici

Spisovateľ J. Banáš potvrdil svoju popularitu

170. výročie založenia SNN

V každom veku čítame (a píšeme)

Putovanie za literatúrou

Noc literatúry v Abraháme

Podujatia v Galantskej knižnici

Noc s Andersenom v knižnici v Abraháme

Po roku opäť Píšem, píšeš, píšeme ...

Eúboštná poézia Vojtecha Miháľika

Rozprávková noc v Horných Salibách

Pozvánka na odbornú exkurziu do knižníc Zlína

Ročník: 43

Číslo: 1

Trnava 2016

VEREJNÉ KNIŽNICE TRNAVSKÉHO SAMOSPRÁVNEHO KRAJA V ROKU 2015

Knížnica Juraja Fándlyho v Trnave v rámci svojej funkcie regionálnej knihnice s krajskou pôsobnosťou, spracovala výsledky činnosti verejných knižníc Trnavského samosprávneho kraja (ďalej „VK TTSK“) za rok 2015.

Prehľad výsledkov činnosti VK TTSK je spracovaný na základe podkladov, ktoré jednotlivé verejné knižnice poskytli príslušnému metodickému oddeleniu na základe ich žiadostí. Vzhľadom na zmenu metodiky vykazovania nebolo možné prehľad o činnosti verejných knižníc TTSK spracovať z ročných výkazov o činnosti knižnice za príslušný rok tak, ako to bolo v predchádzajúcich rokoch.

Počet obyvateľov TTSK v sídlach fungujúcich verejných knižníc: 499 236

Počet obcí: 251

Počet registrovaných verejných knižníc: 231, z toho 47 stagnujúcich

Zrušené knižnice: 4

1. SIEŤ KNIŽNÍC

V roku 2015 bolo súčasťou knižničného systému TTSK 231 verejných knižníc, z toho:

1 regionálna knižnica s krajskou pôsobnosťou (KJF v Trnave),

3 regionálne (Galantská knižnica, Záhorská knižnica a Žitnoostrovská knižnica),

12 mestských (Leopoldov, Piešťany, Hlohovec, Vrbové, Šamorín, Veľký Meder, Sereď, Sládkovičovo, Skalica, Gbely, Šaštín-Stráže, Holíč),

21 obecných knižníc s profesionálnym zamestnancom

194 obecných knižníc s neprofesionálnym zamestnancom

Z uvedeného počtu bolo 184 fungujúcich knižníc a 47 stagnujúcich knižníc.

4 obecné knižnice boli zrušené (2 v okrese Galanta a 2 v okrese Trnava).

2. KNIŽNIČNÝ FOND

Knížničný fond VK TTSK tvorilo spolu 1 838 828 knižničných jednotiek (ďalej kn. j.), čo je o 19 203 kn. j. menej ako v roku 2014. Údaje o každoročnom poklese knižničného fondu môžeme vnímať aj ako pozitívny ukazovateľ obnovy knižničného fondu vo VK TTSK, nakoľko väčšina, najmä obecných knižníc, má vo svojom fonde stále vysoké percento literatúry vydananej pred rokom 1989, o ktoré čitatelia nemajú záujem. Údaje o poklese knižničného fondu sú ovplyvnené aj skutočnosťou, že väčšina obecných knižníc nevykonáva vyradovanie knižničných jednotiek pravidelne, previerku fondu vykonávajú väčšinou len počas revízie knižničného fondu. Keďže údaje sú uvádzané len za fungujúce knižnice, celkový počet kn. j. je logicky ovplyvnený aj počtom fungujúcich a stagnujúcich knižníc, ktorých počet sa každoročne mení.

Priemerná cena 1 knižničného dokumentu získaného kúpou v roku 2015 bola 10,18 €, čo je o 0,30 € viacej ako v roku 2014.

Celkovo bol v roku 2015 vo VK TTSK zakúpený knižničný fond v hodnote 178 573 €, čo je o 3 323 € viacej ako v roku 2014.

Jedným zo zdrojov finančných prostriedkov na nákup knižničného fondu boli aj dotácie z Dotačného programu MK SR. Rok 2015 bol pre VK TTSK mimoriadne úspešný. Dotáciu získalo 23 knižníc v celkovej sume 55 655 € (+12 705 €), neúspešná bola len jedna žiadosť a to z dôvodu neúplnosti.

V roku 2015 použili verejné knižnice TTSK na nákup knižničných fondov spolu 178 573 €, čo je o 3 323 € viac ako v roku 2014. Nárast v tomto ukazovateli vykázali verejné knižnice v okresoch Galanta (+2 393 €), Hlohovec (+2 496 €), Piešťany (+2 923 €) a menší nárast bol vykázaný aj v okrese Trnava (+177 €).

Na 1 obyvateľa TTSK boli v roku 2015 zakúpené nové knihy v hodnote 0,36 € (+0,01 € oproti roku 2014). Na 1 obyvateľa TTSK bolo v roku 2015 zakúpených 0,035 kn. j., teda na rovnakej úrovni ako v roku 2014. Smernica Medzinárodnej federácie knižničných asociácií IFLA/UNESCO pritom odporúča nákup 0,2 - 0,25 kn. j. na 1 obyvateľa.

V roku 2015 zaznamenali nárast finančných prostriedkov na nákup knižničného fondu len mestské knižnice (+ 3 221 €) a obecné neprofesionalizované knižnice (+2 869 €), menší nárast vykázali aj regionálne knižnice. Najvyšší pokles bol zaznamenaný v sieti regionálnych krajských knižníc (-2 562 €).

Celkový prírastok v roku 2015 (získaný kúpou, darmi, výmenou, povinným výtláčkom) prepočítaný na 1 obyvateľa TTSK bol 0,058 knižničných jednotiek (-0,003).

3. VÝPOŽIČKY A SLUŽBY

VK TTSK zrealizovali v roku 2015 spolu 1 552 136 výpožičiek knižničných dokumentov (-124 355). Najvýraznejší pokles počtu výpožičiek bol zaznamenaný v okresoch Trnava (-59 545) a Dunajská Streda (-41 614). Tento zvýšený pokles bol spôsobený obmedzením prevádzky Knižnice Juraja Fándlyho v Trnave z dôvodu rekonštrukcie budovy. Počas mesiacov september – december 2015 boli priebežne podľa potreby zatvorené jednotlivé oddelenia knižnice v hlavnej budove. V Žitnoostrovej knižnici v Dunajskej Strede bolo zatvorené z dôvodu revízie knižničného fondu. O niečo nižší pokles výpožičiek zaznamenala aj Galantská knižnica v Galante, ktorá v letných mesiacoch nespokýtovala služby v detskom oddelení z dôvodu rekonštrukcie tohto oddelenia. Nižšie výsledky boli dosiahnuté aj v súvislosti so zrušením pobočky knižnice v Domove dôchodcov Patria. Mierny nárast počtu výpožičiek bol vykázaný len v okresoch Piešťany (+1 285) a Senica (+781).

Priemerný počet výpožičiek v roku 2015 na 1 obyvateľa TTSK bol 3,11 (-0,21), každý registrovaný používateľ v roku 2015 zrealizoval priemerne 31 (-1) výpožičiek.

V porovnaní výpožičiek podľa typu knižnice, v roku 2015 zaznamenali pokles výpožičiek všetky siete knižníc. Najvýraznejší pokles v počte zrealizovaných výpožičiek zaznamenala regionálna krajská knižnica (-58 899) a sieť mestských knižníc (-37 201).

Absenčné výpožičky: v roku 2015 knižnice zrealizovali spolu 1 136 994 absenčných výpožičiek, čo je pokles o 97 537. Pokles bol zaznamenaný vo všetkých okresoch, mierny nárast vykázali len verejné knižnice v okrese Senica (+5 633). Najvýraznejší pokles vykázali verejné knižnice v okrese Trnava (-35 539) a Dunajská Streda (-40 357).

Počet **prezenčných výpožičiek** dosiahol hodnotu 415 142 výpožičiek, čo je pokles oproti roku 2014 o 26 818. Nárast v tomto ukazovateli dosiahli len verejné knižnice v okresoch Hlohovec (+5 497) a Piešťany (+13 985).

4. POUŽÍVATELIA

Aj v roku 2015 pokračoval trend poklesu aktívnych (registrovaných) používateľov knižníc, tento trend sa však každým rokom zmiernuje. Počet aktívnych používateľov v roku 2015 bol 50 135 (-2 251). Nárast počtu registrovaných používateľov bol zaznamenaný vo verejných knižniciach okresov Piešťany (+436) a Trnava (+224). Najvyšší pokles vykázali verejné knižnice v okrese Galanta (-1 899).

Rovnako aj v počte aktívnych používateľov do 15 rokov, ktorých bolo zaregistrovaných 17 843, sme v roku 2015 zaznamenali pokles (-69). Tento pokles bol najvýraznejší v okresoch Galanta (-273), Hlohovec (-151) a Skalica (-167). Nárast v tomto ukazovateli vykázali len verejné knižnice v okrese Dunajská Streda (+137) a Trnava (+453).

VK TTSK v roku 2015 zaregistrovali 50 135 (-2 251) používateľov, čo je 10,04 % (-0,35) z celkového počtu obyvateľov TTSK v sídlach fungujúcich verejných knižníc.

V roku 2015 bol zaznamenaný nárast počtu aktívnych používateľov len v sieti obecných neprofesionalizovaných knižníc (+973). V ostatných sieťach bol zaznamenaný pokles. Počet aktívnych používateľov do 15 rokov vzrástol v sieti regionálnych knižníc (+197), a v sieti obecných neprofesionalizovaných knižníc (-607). Z celkového počtu aktívnych čitateľov bol podiel detí do 15 rokov 35,60 %.

S cieľom využiť výpožičné a informačné služby navštívilo VK TTSK spolu 603 635 fyzických návštevníkov (-51 188). Nárast v tomto ukazovateli zaznamenali len verejné knižnice v okrese Piešťany (+35 337). Najvyšší pokles bol zaznamenaný v okrese Dunajská Streda (-42 066) a v okrese Trnava (-23 667). Z uvedeného počtu návštevníkov bolo 192 446 (+41 903) návštevníkov podujatí a 27 262 (-11 536) návštevníkov internetu pre verejnosť. Opäť sa potvrdil klesajúci záujem používateľov o prístup na verejný internet, ktorý pravdepodobne súvisí s narastajúcou dostupnosťou pripojenia k internetu domácností. Pokles v tomto ukazovateli bol zaznamenaný vo všetkých okresoch TTSK aj vo všetkých sieťach verejných knižníc TTSK.

5. ĎALŠIE ČINNOSTI

VK TTSK zrealizovali v r. 2015 spolu 2 876 (+210) vzdelávacích a kultúrno-spoločenských podujatí pre verejnosť, z toho 686 hodín informačnej výchovy (-75).

Najviac podujatí bolo už tradične zorganizovaných vo VK okrese Trnava, v ktorom najvýraznejšie ovplyvňuje základné ukazovatele činnosti v tejto oblasti KJF v Trnave, ako najväčšia knižnica v TTSK. Verejné knižnice v okrese Trnava uskutočnili spolu 750 (-112) podujatí, z toho 149 (-88) hodín informačnej výchovy. Mierny pokles v danom ukazovateli vykázali ešte verejné knižnice v okrese Galanta, ktoré uskutočnili spolu 357 podujatí (-19), z toho 113 (-24) hodín informačnej výchovy. Najvyšší nárast bol zaznamenaný v okrese Dunajská Streda (+107) a Piešťany (+95). Medzi najčastejšie organizované podujatia vo VK TTSK patria besedy so spisovateľmi a tvorcami kníh, tvorivé dielne, rôzne literárne súťaže pre deti.

Metodické pracoviská regionálnych knižníc v roku 2015 zrealizovali spolu 91 (-17) metodicko-inštruktážnych návštev. Úlohou regionálnych knižníc je okrem iného aj organizovanie odborného vzdelávania pre pracovníkov knižníc, v roku 2015 uskutočnili spolu 8 odborných kurzov a seminárov, čo je o 1 menej ako v roku 2014. KJF v Trnave každoročne

usporadúva pre zamestnancov knižníc celoslovenský seminár zameraný na aktuálne problémy a potreby knižníc. V roku 2015 takto usporiadala celoslovenský seminár Rozvoj čitateľskej gramotnosti z pohľadu detského knihovníka, ktorý bol obsahovo zameraný na problematiku čitateľskej gramotnosti. Organizačne bol orientovaný na prezentáciu metód práce s deťmi a praktické skúsenosti a zručnosti. Na seminári sa zúčastnilo 46 pracovníkov knižníc nielen z Trnavského kraja.

V roku 2015 regionálne knižnice TTSK vydali spolu 9 bibliografií a pre svojich používateľov vypracovali 683 (-109) rešerší. Najväčší počet rešerší vykázala KJF v Trnave (287) a Záhorská knižnica (250). V rámci edičnej činnosti vydali VK TTSK spolu 34 (-5) edičných titulov. Edičná činnosť jednotlivých regionálnych knižníc je uverejnená vo vyhodnotení činnosti týchto knižníc

6. INFORMAČNÉ TECHNOLOGIE

VK TTSK mali v roku 2015 k dispozícii spolu 175 (-6) počítačov s pripojením na internet pre verejnosť. Možnosť využiť Wifi pripojenie majú používatelia možnosť v 39 (+18) VK TTSK. Informácie o svojich službách na webe sprístupňuje spolu 46 (+21) verejných knižníc. 25 knižníc používa na odbornú evidenciu knižnično-informačné systémy. Z tohto počtu sú 4 regionálne knižnice, 10 mestských knižníc, 6 knižníc s profesionálnym pracovníkom a 5 knižníc s neprofesionálnym pracovníkom.

7. ZAMESTNANCI

Údaje o počtoch osôb zabezpečujúcich činnosť knižnice nie je možné zdôvodu zmeny metodiky vykazovania porovnať s predchádzajúcimi rokmi. Do roku 2014 sa uvádzali údaje o počtoch pracovníkov v prepočítanom stave, v roku 2015 sa uvádzali fyzické osoby. Vo VK TTSK pracovalo v roku 2015 spolu 336 (fyzických) osôb zabezpečujúcich činnosť knižnice. Z toho bolo 176 zamestnancov. Obce stále častejšie využívajú na zabezpečenie činnosti obecnej knižnice dobrovoľníkov, v roku 2015 ich v obecných knižniciach pracovalo 13.

8. HOSPODÁRENIE

Výdavky na hlavnú činnosť dosiahli hodnotu 2 500 001 € (+48 149 €). Pokles vykázali len VK v okrese Dunajská Streda (-174 103 €). Z celkových výdavkov na hlavnú činnosť tvorili mzdové náklady sumu 1 189 480 € (-10 332 €). Priemerná mzda pracovníkov VK TTSK dosiahla hodnotu 563 € (-150 €). Mimorozpočtové zdroje (iné výnosy, dary, granty) predstavovali sumu 90 578 € (-33 387 €). K uvedeným číslam je potrebné uviesť, že knihovníci obecných knižníc tieto údaje vyplňovali bez konzultácie ekonómky obecného úradu a preto celkové súčty môžu byť výrazne skreslené.

Na nákup knižničného fondu boli vynaložené finančné prostriedky vo výške 178 573 €, čo je nárast oproti roku 2014 o 3 323 €. Pokles v danom ukazovateli vykázali len VK v okrese Dunajská Streda (-4 575 €) a Skalica (-999 €). Približne rovnaký nárast dosiahli knižnice v troch okresoch - Galanta (+2 393 €), Hlohovec (+2 496 €) a Piešťany (+2 923 €). Miernejší nárast dosiahli VK v okresoch Senica (+908 €) a Trnava (+177 €).

*Spracovala Ivana Gáľusová, Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave
na základe podkladov z verejných knižníc Trnavského samosprávneho kraja*

Pozn.: Údaje v zátvorkách vyjadrujú rozdiel v porovnaní s rokom 2014

Rekonštrukcia budovy a skvalitnenie služieb v Knížnici Juraja Fándlyho v Trnave.

Knížnica Juraja Fándlyho v Trnave je najväčšou verejnou knížnicou nielen v Trnave, ale aj v rámci celého Trnavského kraja. V uplynulom roku sa v nej zaregistrovalo spolu 11 805 čitateľov, čo predstavuje 18,2 % z aktuálneho počtu obyvateľov mesta. Knížnicu navštevuje 5 013 študentov. Detí do 15 rokov je 2 739, čo je približne 31 % z počtu detí do 15 rokov v meste Trnava. Knížnicu v roku 2015 fyzicky navštívilo 113 589 návštevníkov, to znamená, že priemerná denná návštevnosť bola 435 návštevníkov. Návštevníci uskutočnili 305 316 výpožičiek, čo je 1 170 výpožičiek denne. Okrem toho webovú alebo FB stránku knížnice navštívilo 133 973 návštevníkov, čo je priemerne 513 virtuálnych návštevníkov denne. Knížnica sídli v centre mesta na Rázusovej ulici, v historicky veľmi zaujímavej budove, ktorú pred viac ako sto rokmi postavil významný architekt Milan Michal Harminc ako budovu banky. Okrem hlavnej budovy má knížnica aj svoje pobočky v častiach mimo centra a hudobné oddelenie v Dome hudby – na Ulici M. Schneidra - Trnavského.

V uplynulom roku, v termíne od augusta do konca roku 2015, sa realizoval významný projekt s názvom **Rekonštrukcia budovy a skvalitnenie služieb v Knížnici Juraja Fándlyho v Trnave**. Zriaďovateľ knížnice TTSK získal financie z Regionálneho operačného programu. Výzva ROP - oblasť podpory 3.1. posilnenie kultúrneho potenciálu regiónov – intervencie do pamäťových a fondových inštitúcií bola zverejnená 18. 11. 2014 a podmienkou bolo ukončenie

nie projektu do konca roku 2015. Na rozsiahlu rekonštrukciu bolo niekoľko závažných dôvodov: Budova knížnice bola pôvodne postavená v rokoch 1914 -1921 ako budova banky podľa projektu arch. Milana Michala Harminca. Knížnica v nej sídli od roku 1952, od roku 2013 je

budova národnou kultúrnou pamiatkou, nikdy predtým ešte nebola kompletne zrekonštruovaná. Fasáda budovy bola v havarijnom stave. Opadávali časti fasády aj vonkajšej omietky. Rovnako okná, ktoré sú z dreva, niesli znaky značného opotrebovania a pokročilej degradácie materiálu.

S obnovou sa začalo v roku 2011 výmenou a opravou 11 kusov drevených okien a výkladov na priečelí budovy umelecko-remeselným spôsobom, v roku 2013 bola vymenená strecha, žľaby a bleskozvody.

Projekt rekonštrukcie v roku 2015 pozostával z opravy obvodového plášt'a (fasády), realizátor A. Dom spol s r.o., opravy a výmeny okien a dverí, realizátor A. Dom, spol. s r. o. Trnava, zavedenia RFID (rádiofrekvenčný systém ochrany fondu), realizátor Oris plus sk. Trnava, a bol zakúpený aj schodolez od firmy Velcon spol s.r.o. V rámci celého projektu bolo preinvestovaných spolu cca 450 000 Eur. Realizácia projektu mala zabrániť ďalšej degradácii fasády a okien objektu. Vzhľadom na architektonicko-výtvarné riešenie exteriéru budovy museli byť práce vykonané umelecko-remeselným, resp. reštaurátorským spôsobom. Obnovilo sa 73 kusov okien, 15

kusov dvier, kompletne sa zrekonštruovala vonkajšia fasáda vrátane všetkých ozdobných architektonických prvkov. Zaujímavosťou je, že pri prácach bol objavený pôvodný nápis na budove „Hospodárska banka“, ktorý bol na zrekonštruovanej budove zreštaurovaný a ponechaný, ako svedectvo histórie tejto budovy.

Budova knižnice po rekonštrukcii

Súčasťou tohto projektu bola aj modernizácia činnosti knižnice. Knižnica zaviedla novú technológiu, ktorá je výborným prostriedkom na zjednodušenie všetkých procesov, ktoré sa týkajú požičiavania, vracania, kontroly a revízie fondu. Elektronický systém RFID (Radio Frequency Identification) je zároveň revolučným bezpečnostným systémom ochrany, ktorým sme nahradili doterajšie bezpečnostné brány. Je dobrou efektívnou pomôckou nielen pre knihovníkov, ale aj pre použí-

Samoobslužný pult

vateľa. Knižnica v každom výpožičnom oddelení sprístupnila samoobslužný pult. Používateľ si môže sám bez asistencie požičať, resp. vrátiť knihy alebo si skontrolovať svoje konto. Pred spustením tejto novej technológie bolo potrebné opatriť každý jeden exemplár knižničného fondu špeciálnymi RFID čipmi. Čipy do kníh a časopisov (cca 200 000 kusov) vlepovali pracovníci knižnice, čo nebola maličkosť. Za odvedenie tejto mravenčej práce, usilovnosť a snahu napomôcť rýchlemu spusteniu tohto systému patrí všetkým pracovníkom knižnice veľké poďakovanie. Pre zaujímavosť uvediem, že spomínané RFID čipy sú označené ex - librisom knižnice (čiže znakom vlastníctva knihy), ktorý pre knižnicu vytvoril akademický maliar Miroslav Cipár. Ex librisy má knižnica dva – zvlášť pre dospelých čitateľov a zvlášť pre detské knihy. Ďalším prvkom modernizácie je zakúpenie tzv. schodolezu, ktorý bude slúžiť návštevníkom s telesným postihnutím. Knižnica takto aspoň čiastočne debarierizovala svoj priestor. Realizáciu projektu sme chceli uskutočniť tak, aby bola čo najmenej obmedzená prevádzka knižnice. Napriek našej snahe sa to však žiaľ nie vždy podarilo. Občas museli byť jednotlivé oddelenia uzatvorené pred verejnosťou, najmä z dôvodu bezpečnosti.

Výsledok stál za to. Budovu knižnice po rekonštrukcii mnohí označujú za jednu z najkrajších budov v Trnave.

Text: Livia Koleková, riaditeľka KJF v Trnave

Foto: Archív KJF v Trnave

VZDELÁVANIE KNIHOVNÍKOV

Celoslovenský odborný seminár Komunikačné techniky v knižnici sa uskutočnil v spolupráci s Univerzitnou knižnicou Trnavskej univerzity a Krajskou pobočkou Spolku slovenských knihovníkov a knižníc v Trnave. Ako už zo samotného názvu vyplýva, seminár bol obsahovo zameraný na problematiku rozvoja komunikačných techník pracovníkov knižníc.

Prítomných privítala PhDr. Zuzana Martinkovičová, riaditeľka Univerzitnej knižnice Trnavskej univerzity a Mgr. Lívia Koleková, riaditeľka KJF v Trnave. Seminár začal prednáškou PhDr. Oľgy Škvareninovej PhD., ktorá sa vo svojej prednáške venovala neverbálnej komunikácii v knižnici. Prednáška plynule prešla do diskusie.

V ďalšom bode programu Mgr. Martina Radošovská a Viera Čambálová z Univerzitnej knižnice Trnavskej univerzity vo svojom príspevku Knihovník ako informačný lektor prítomných oboznámili so svojimi poznatkami a skúsenosťami, ktoré získali v minulom roku na kurze Knihovník akademickej knižnice – Lektor informačného vzdelávania.

Po obedňajšej prestávke predniesla svoj príspevok Využitie myšlienkových máp pri príprave podujatí Jana Brliťová z KJF v Trnave. V rámci príspevku využila svoje bohaté skúsenosti z tréningu pamäte seniorov ako certifikovaná trénerka. Svoj príspevok oživila testami krátkodobej pamäte.

Text: Ivana Gáľusová, KJF v Trnave

Foto: archív KJF v Trnave

PRESEDA TRNAVSKÉHO SAMOSPRÁVNEHO KRAJA OCENIL PRACOVNÍKOV KULTÚRY

Medzinárodný deň múzeí je v Trnavskom samosprávnom kraji už tradične príležitosťou pre ocenenie a vyslovenie poďakovania pracovníkom v oblasti kultúry z celého regiónu. A inak to nebolo ani v tomto roku. Slávnostné odovzdávanie ocenení sa uskutočnilo v Zrkadlovej sieni Divadla Jána Palárika v Trnave 12. mája 2016. Ocenených bolo 20 osobností a 4 kolektívy. Z rúk predsedu Trnavského samosprávneho kraja, Tibora Mikuša, si pri tejto príležitosti prevzali ocenenie za svoju dlhoročnú svedomitú prácu aj naše dlhoročné kolegyně Gabriela Rehušová zo Záhorskej knižnice v Senici a Katarína Bedečová z Galantskej knižnice v Galante.

Gabriela Rehušová je absolventkou Strednej ekonomickej a Strednej knihovníckej školy a vo verejnom knihovníctve pracuje viac ako 36 rokov. V Záhorskej knižnici prežila najaktívnejšie roky. V roku 1980 nastúpila do oddelenia odbornej literatúry, neskôr pracovala ako bibliografka, v súčasnosti je vedúcou oddelenia beletrie. Na tomto poste je pozitívne vnímaná už niekoľkými generáciami čitateľskej verejnosti, oceňovaná je najmä jej individuálna práca s čitateľom. Je otvorená novým trendom v knihovníckej práci, čím prispieva k rozvoju a napredovaniu knižnice. Zároveň je dlhoročnou členkou a funkcionárkou Spolku slovenských knihovníkov a knižníc.

Katarína Bedečová dlhé roky pracovala v Univerzitnej knižnici Prírodovedeckej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave, v Galantskej knižnici pracuje od roku 2008. V súčasnosti pracuje ako vedúca oddelenia beletrie a náučnej literatúry pre dospelých Galantskej knižnice. Taktiež zastáva aj pozíciu systémovej knihovníčky, ktorá spolupracuje so SNK v Martine v systéme Virtua. Ocenenie jej bolo udelené za rozvoj v oblasti kultúry.

Naším milým kolegyniam srdečne blahoželáme a prajeme im ešte veľa spokojných a úspešných rokov v práci i v súkromí !

Text: M. Soukup, Z. Fajnorová, I. Gálusová

Z NAŠICH KNIŽNÍC

ROZLÚSKNUTÉ UŽ PO DEVIATY RAZ

V dňoch 17. - 20. mája 2016 sa Piešťany vďaka Mestu Piešťany, Mestskej knižnici mesta Piešťany a Rozhlasu a televízie Slovenska opäť premenili na rozprávkovú krajinu. Navštívilo ju množstvo známych tváří, ktorým rozprávky i detskí čitatelia nie sú vôbec ľahostajní. Boli medzi nimi autori, ilustrátori, hudobníci, zástupcovia vydavateľstiev či pracovníci rozhlasu a televízie, bez ktorých by rozprávky (hlavne tie rozhlasové) nemohli existovať.

Festival rozhlasových rozprávok Zázračný oriešok Kniha v rozhlase - rozhlas v knihe už po deviaty raz otvoril svoje brány všetkým, ktorí milujú svet rozprávok, koncertom obľúbených Trpaslíkov z RTVS. Tí svojimi najznámejšími smajlihitmi, texty ktorých napísali D. Hevier, J. Uličiansky a P. Karpinský, rozospievali celý Dom umenia. Otvárací večer festivalu pod názvom Oriekolandia sa niesol v slávnostnejšom a vážnejšom duchu – jeho súčasťou bolo okrem predstavenia súťažných titulov, autorov, podujatí a sponzorov i slávnostné odovzdávanie cien. Zvláštnu cenu RTVS, ktorá sa udeľuje výraznej rozhlasovej

umeleckej osobnosti, ktorá svojím celoživotným dielom výrazne ovplyvnila rozhlasovú dramatickú tvorbu pre deti, tento rok získal herec Richard Stanke. Zvláštnu cenu Literárneho informačného centra – Cenu Márie Ďuríčkovej, ktorá je určená autorovi v oblasti detskej tvorby za významný umelecký prínos, získal spisovateľ, dramaturg, režisér a autor rozhlasových hier Ján Uličiansky.

Počas nasledujúcich festivalových dní mali návštevníci možnosť vidieť vyše 30 pestrých a zaujímavých podujatí, ktoré sa konali nielen na území mesta Piešťany, ale v rámci celého regiónu – či už išlo o prezentácie knižných titulov, divadelné predstavenia, vernisáže výstav či výtvarné a literárne workshopy. Deti si mohli svoju zručnosť vyskúšať pod vedením úspešných slovenských ilustrátorov ako napríklad Martina Matlovičová, Vladimír Král, Peter Uchnár, Peter Čisárik

(Čo sa skrýva v oriešku), Miloš Kopták (Zvedavý chlapec a nová Popoluška), Juraj Martiška, Renáta Milčáková a Mária Bačová (Kocúr Kilimandžáro, mačka Frederika a oslík Mudrc) či Bystrík Vančo (V rozprávkovej ríši Najmocnejšieho kúzla). Literárno-výtvarný workshop Fantastický svet za zavretými očami, ktorého súčasťou bolo i predstavenie Memoniku – 3D pexesa pre nevidiacich mladej dizajnérky Nikoľety Čeligovej, poskytol deťom príležitosť vyskúšať si, aké to je orientovať sa v priestore len s použitím hmatu. Na svoje si prišli aj tí, ktorí sa chceli dozvedieť čosi viac o knižkách a ich rozhlasovom spracovaní. Autori, ilustrátori, rozhlasoví tvorcovia a zástupcovia vydavateľstiev im predstavili napríklad Rozprávku o oslíkovi autora Jána Milčáka, o svojich nových dobrodružstvách prišli porozprávať aj Mimi a Líza a spolu s nimi i Katarína Moláková, Alexandra Salmela a Katarína Kerekesová, či Vianočka Udatný (Juraj Raýman, Vanda Raýmanová). Jana Bodnárová predstavila Emu, ktorá sa prestala báť a prišla aj Oriěšková Snehulienka a s ňou autor hudby Marián Āekovský. Nesmieme zabudnúť ani na Nová povídaní o Pejškovi a kočičce - voľné pokračovanie knihy Karla Āapka, či prezentáciu knižky Legenda o Cinka Panne autora Jozefa Lenharta.

A keďže Zázračný oriešok Kniha v rozhlase – rozhlas v knihe je festivalom medzinárodným, aj tento rok sa ho zúčastnili významní hostia z Českej republiky – napríklad šéfredaktorka jedného z rozhlasových okruhov Českého rozhlasu Rádia Junior Zora Jandová, či český dramaturg Bedřich Ludvík, ktorý deťom porozprával, ako sa robí detská televízna

tvorba (Koho by to napadlo, že má myš své letadlo? Aneb jak se dělá televizní tvorba). Nechýbali ani poslucháči Ateliéru muzikálového herectva Divadelnej fakulty JAMU v Brne pod vedením Dady Klementovej, ktorí svojou hudbou spríjemnili návštevníkom vernisáže jednotlivých výstav. Tých najmenších určite potešilo divadelné predstavenie Kocúr na kolieskových korčuliach v podaní študentov KBT DF VŠMU, bábkové predstavenie Všetky cesty vedú do rozprávok, rozprávková inscenácia Ako sa psíček a mačička stretli s pánom Āapkom, Zakliaty čas v bublinkovom vesmíre či Vanilkový deň s Mimi a Lízou. A keďže

k rozprávkam neodmysliteľne patria aj ilustrácie, návštevníci mohli a ešte stále môžu vidieť hneď niekoľko výstav: Kocúr na korčuliach na ceste do Afriky (výstava ilustrácií Miloša Koptáka), spoločná výstava študentov rôznych odborov VŠVU a ŠUP Štvorcové oriešky – Slniečkovo – KDE BOLO, TAM BOLO je! Dobšinského rozprávky v podaní šupkárov, vernisáž výstavy D. Olejníkovej a B. Vanču s názvom Obrázky kúzelné i hávedné. Takisto si mohli pozrieť výstavy venované českým autorom a ilustrátorom Literáti z našej čtvrti a Zlatá stuha 2015. Spolu so Zuzanou Kronerovou, Oľgou Belešovou a Borisom Farkašom mohli nahliadnúť aj do histórie rozhlasových rozprávok v programe Andanténa, alebo nakuknutie do histórie rozhlasových rozprávok (pri príležitosti 90. výročia začiatku rozhlasového vysielania na Slovensku) a prostredníctvom prezentácie České science parky – zábava a poučenie pre malých i veľkých sa dozvedieť čosi o českých turistických zaujímavostiach.

Festival však nie je len o zábave, ale aj o zodpovednej práci poroty (detskej i odbornej). Tá musela rozhodnúť o tom, ktorý z dvanástich súťažných titulov získa najviac orieškov. A rozhodla takto: v Kategórii monologických rozprávok zvíťazila Panna z huslí zrodená (z cyklu Povesti o Cinka Panne autora knižnej predlohy Jozefa Lenharta) a v Kategórii rozprávkových hier Snehulienka (autor textu zo zbierky bratov Grimmovcov Daniel Hevier). Zaujímavosťou je, že po prvý raz v histórii festivalu sa obe poroty zhodli na rovnakých súťažných tituloch. Slávnostné vyhlásenie výsledkov s názvom Rozlúsknuté divákom spríjemnil skladateľ, hudobník, producent a spevák Marián Čekovský a ocenenia víťazom odovzdali riaditeľka Mestskej knižnice mesta Piešťany Ing. Margita Galová a zástupca RTVS Vincent Štofanič.

Text: Matúš Nižňanský, Mestská knižnica mesta Piešťany

Foto: Archív Mestskej knižnice mesta Piešťany

DNI DETSKEJ KNIHY V ZÁHORSKEJ KNIŽNICI V SENICI

Dni detskej knihy v Záhorskej knižnici v Senici sú každoročným tradičným podujatím. Hlavným cieľom je tvorivo motivovať deti a mládež k čítaniu kníh. Prostredníctvom besied so spisovateľmi, dramatizovaného čítania, či workshopov s ilustrátormi, majú deti možnosť hlbšie nazrieť do tajomstiev ukrytých v knihách. Metódou hravého čítania a podnecovaním zážitkov z čítania motivujeme deti k poznávaniu sveta fantázie, k hľadaniu tajomstiev prírody,

k vzdelávaniu, čím sa u nich vytvárajú predpoklady pre pozitívny vzťah ku knihám. Po dobrých skúsenostiach z predchádzajúceho roku sme sa v rámci DDK zapojili i do projektu „Celé Slovensko číta deťom“. Ide o celoslovenský projekt, ktorého mottom je čítať deťom 20 minút denne, každý deň. Záštitu nad podujatím prevzal prezident Slovenskej republiky Andrej Kiska. Čítajúcimi hosťami v Záhorskej knižnici boli v tomto ročníku najmä spisovatelia, umelci a pedagógovia. Zámerom projektu je vrátiť ku knihám nielen malých, ale i dospelých. Veríme, že symbióza čítania detí spolu s dospelými, či už s rodičmi alebo starými rodičmi podporí a prehĺbi ich čitateľské návyky.

Dni detskej knihy sa v Záhorskej knižnici začali 1. 6. 2016 besedou s významnou slovenskou spisovateľkou Veronikou Šikulovou. Študenti druhého ročníka senického gymnázia prečítali úryvky z jej kníh *Miesta v sieti*, *Freska v dome* a *Diera do svetra*. Príbehy z kníh ich zaujali, mali veľa otázok, čo rozprúdilo zaujímavú diskusiu nielen o čítaní literatúry.

Dozvedeli sa aj veľa zaujímavého o jej otcovi - spisovateľovi Vincentovi Šikulovi.

Počas DDK v detskom oddelení Záhorskej knižnice si každý deň žiaci zo základných škôl nielen čítali knižky, ale aj tvorili. Prvý deň to boli prváci z III. ZŠ ŠKD, ktorí sa zahrali na malých ilustrátorov. Na základe prečítaného príbehu - povesti z blízkeho hradu Branč, kreslili rôzne rozprávkové postavy. K nim vytvorili hrad s lietajúcim drakom a pretvorili si príbeh do výtvarnej podoby. Detské nadšenie a radosť z tvorby boli ocenené sladkým darčekom pri príležitosti MDD.

Vo štvrtok 2. 6. 2016 prišli do Záhorskej knižnice žiaci 6. ročníka z II. ZŠ v Senici. S lesným pedagógom Zdenkom Ungerom si prečítali krátky príbeh a k nemu následne vytvárali prírodné obrazy. Skúšali maľovať prírodnými farbami (rastliny, kvety, hlina) a aranžovať prírodniny do obrazov. Spojenie literatúry s netradičnou výtvarnou činnosťou sa žiakom veľmi páčilo a malo zároveň edukačný podtón.

Popoludní sa konalo dramatizované čítanie s Ivanom Fodorom, režisérom Záho- ráckeho divadla, ktorý priniesol divadelný scenár „Ujko Ožgera kráľom“ a divadelné rekvizity. So žiakmi z I. ZŠ ŠKD súbežne čítali a tvorili príbeh napo-

dobňovaním rozprávkových postáv. Deti boli nadšené a už sa tešia na ďalšiu dramatickú dielňu. V piatok besedovali piataci IV. ZŠ so spisovateľkou Renátou Matúškovou. Autorka knižky „Povesti a iné zvesti o hradoch a zámkoch“ pútavo rozprávala nielen o písaní. Pôsobí ako učiteľka na základnej škole a je autorkou školských učebníc Vlastivedy.

Podujatia venované deťom a čas tvorivo strávený s knižkami malých čitateľov motivuje navštevovať knižnicu, viac čítať a vnímať knižky ako prirodzenú súčasť ich detstva. V Záhorskej knižnici súčasne prebieha sprievodná výstava ocenených ilustrácií detských kníh za rok 2015 z Bibiany v Bratislave.

Text: Eliška Šefčíková, Záhorská knižnica v Senici

Foto: Archív Záhorskej knižnice v Senici

KRÁL ČITATEĽOV 2016 V ŽITNOOSTROVNEJ KNIŽNICI

Žitnoostrovská knižnica v Dunajskej Strede už tradične v máji usporiadala obľúbenú literárno-vedomostnú súťaž Kráľ čitateľov. Podujatie je každý rok určené žiakom 2. stupňa základných škôl. Tento rok súťažili žiaci 6. ročníka dvoch slovenských základných škôl v meste – ZŠ, Ul. Jilemnického a ZŠ, Smetanov háj.

Začiatkom mája prebiehalo prvé, takzvané školské kolo, na ktorom sa zúčastnilo 37 žiakov. Úlohou bolo písomne odpovedať na otázky s literárnou tematikou, pričom väčšina otázok bola zostavená podľa učebnice slovenskej literatúry daného ročníka. Víťazi školského kola s najvyšším počtom získaných bodov postúpili do mestského kola, ktoré sa konalo 24. mája 2016 v mládežníckom oddelení ŽK. Súťaž prebiehala v dobrej nálade. Žiaci aj tentokrát dostali literárne testy s 10 otázkami, ktoré súviseli s literárnymi znalosťami. Víťazom sa stal súťažiaci, ktorý získal najviac bodov. Porota po hodnotení a ťažkom rozhodovaní slávnostne vyhlásila meno Kráľa čitateľov 2016. Titul, korunu a hodnotnú knižnú cenu tento rok získala Nina Ferčíková, žiačka ZŠ, Ul. Jilemnického. Na druhom mieste skončil Jozef Obuch, tretia najlepšia bola Laura Hegedúsová.

Víťazom a všetkým súťažiacim gratulujeme! Veríme, že svoju lásku ku knihám odovzdajú aj svojim vrstovníkom a pokúsia sa vyvrátiť názor, že mladí ľudia nečítajú.

*Text: Tóth Ozsvald Zsuzsanna,
Žitnoostrovská knižnica v Dunajskej Strede*

SPISOVATEĽ JOZEF BANÁŠ POTVRDIL SVOJU POPULARITU AJ MEDZI ZÁHORÁKMI

Obľúbený spisovateľ dokáže naplniť dobrou náladou, pohodou, kreativitou a množstvom inšpirácií aj kino - divadelnú sálu Domu kultúry v Senici. Potvrdilo to približne 200 priaznivcov literatúry a literáta Jozefa Banáša, ktorí prišli na besedu s ním nielen zo Záhoria. Na spoločnom podujatí Záhorskej knižnice v Senici a Mestského kultúrneho strediska v Senici 31. marca 2016 v posledný deň tohtoročného Mesiaca knihy boli totiž čitatelia jeho próz takmer z celého Slovenska.

Jozef Banáš je na Slovensku jeden z najplodnejších autorov, vlni mu vyšlo 5 kníh, je zároveň najprekladanejším u nás a jeho knihy sa pravidelne stávajú best-sellermi. Čo o svojej tvorbe povedal okrem iného? „Písanie je o slobode a sloboda je o zodpovednosti. Slová sú klenoty, ktoré nemôžete len tak hádzať sviniam. Učím sa trezlivosti a zodpovednosti pri narábaní so slovom. Naozaj slobodný spisovateľ je poslednou oporou slobody v tomto neslobodnom a závislom svete. Spisovateľ nie je ten, kto musí nevyhnutne stáť na čele pokroku, ale nesmie sa motať na jeho konci. Naopak, musí sa pohybovať v blízkosti tých, ktorí sprievod vedú a dívať sa im poriadne na prsty. Verím, že sa mi to mojím písaním darí.“

Zdalo sa, že i Jozef Banáš bol senickou odozvou v hľadisku príjemne prekvapený. Podobne diváci, ktorí ho doteraz poznali iba ako prozaika. Na besede si prívlastky k jeho menu doplnili aj vďaka jeho rozprávaniu i spevu aj o také ako – dramatik, scenárista, cestovateľ, jazykovo dobre vybavený autor, talkšouman i hudobník.

Piesne z repertoáru Salvatore Adama a slovenské tango, v ktorom bol k hudbe Gejzu Dusíka autorom textu senický rodák Pavol Braxatoris (1909 - 1980), vnuk Andreja Sládkoviča (1820 - 1872), interpretoval spisovateľ Jozef Banáš v sprievode svojej gitary a rozvinuli tak pohodovú atmosféru stretnutia i muzikálne.

Idioti v politike, Velestúr, Dementi, Zóna nadšenia, Zastavte Dubčeka a ostatné z deviatich vydaných kníh nielenže pritiahli do sály čitateľov, ale mnohí, ako napríklad Ján Drinka z Borského Mikuláša alebo Ladislav Tóth zo Senice, si všetky Banášove prečítané knihy z vlastnej knižnice priniesli aj na autogramiádu. Priamo

po besede si stovku kníh kúpili aj účastníci podujatia a vzápätí ich prizdobili autorovým podpisom či širším venovaním, takže Jozef Banáš, bol chvíľami objektom skupinových fotografií – spisovateľ ako rodinný priateľ. Neraz si vypočul námety na stvárnenie v jeho budúcich knihách alebo odporúčania o témach, ktorým by sa mohol na podobnej besede v Senici venovať nabadúce. Oficiálne skončená dvojhodinová beseda, ktorú moderoval Milan Soukup, s množstvom všakovakých zvedavých otázok z publika, pokračovala teda neformálne aj počas ďalšej zhruba trištvrtehodiny v predsálí.

Vyjadrené matematicky – 200 divákov, dve hodiny besedy, ďalšie témy pri podpisovaní sa a stovka kníh Jozefa Banáša, predaná po besede, to všetko sa stalo príslubom, že na jeseň do Senice opäť rád zavíta.

Ako Jozef Banáš prezradil, aj pripravovaná nová kniha Kód 7, pre ktorú koncom minulého roka sústredoval materiál v najšťastnejšej krajine sveta v Bhutáne, nám priblíži nielen princípy šťastia tamojšieho človeka, ale aj cesty k šťastiu u nás na Slovensku. V pozornosti Jozefa Banáša je aj osobnosť Milana Rastislava Štefánika – takže na inšpirácie z jeho nových kníh i dramatických útvarov sa môžeme tešiť už dnes. A čo poradil začínajúcim autorom? Že motivácia „nevzdávať sa“ je dobrý základ pre úspech.

Text: Milan Soukup

Foto: Archív Záhorskej knižnice v Senici

170. VÝROČIE ZALOŽENIA SLOVENSKÝCH NÁRODNÝCH NOVÍN

Brány tohtoročného Týždňa slovenských knižníc v Žitnoostrovnej knižnici v Dunajskej Strede otvorila prednáška k 170. výročiu založenia Slovenských národných novín v podaní Maroša Smoleca, šéfredaktora týždenníka SNN a prvého podpredsedu Matice slovenskej Jozefa Šimonoviča, známeho herca a recitátora. Podujatie sa uskutočnilo v spolupráci s miestnym Domom Matice slovenskej. Zúčastnili sa ho študenti druhého ročníka Gymnázia Ladislava Dúbravu. Prednášku Maroša Smoleca spestrilo i premietanie ukážok historických dokumentov. Rozprávanie pána šéfredaktora spestrilo hovorené slovo a prednes Jozefa Šimonoviča. Do celej „debaty“ sa aktívne zapájali aj prítomní poslucháči, ktorí boli za správne pripomienky ocenení drobnými darmi.

Text: Helena Laczová,

Žitnoostrovská knižnica v Dunajskej Strede

V KAŽDOM VEKU ČÍTAME (A PÍŠEME)

Písanie je skutočne tvorivé trávenie voľných chvíľ, ktoré spolu s čítaním udržuje a rozširuje našu slovnú zásobu a cibří naše mozgové závity. Preto nás v knižnici veľmi potešila vopred ohlásená návšteva seniorov z klubu Ruža, ktorí priniesli so sebou aj svoje literárne práce. A bolo nám s nimi dobre. Poukazovali sme im celú knižnicu, zahráli sa na detektívov pri hľadaní kníh a napokon sme si dožičili krásny zážitok pri čítaní ich autorských prác. Boli medzi nimi príležitostné básne, úvaha, spomienková próza, vtipná báseň i humorná poviedka. Každá práca bola niečím zaujímavá, hodnotná. A my veríme, že týmto stretnutím vznikla pekná tradícia.

Text: Helena Pekarovičová, Mestská knižnica v Hlohovci

Foto: Archív Mestskej knižnice v Hlohovci

PUTOVANIE ZA LITERATÚROU

Noc literatúry sa tento rok konala na Slovensku už po ôsmykrát. Cieľom bolo zoznámiť čitateľov s dielami európskych autorov, čítalo sa na netradičných i tradičných miestach vo viacerých mestách na Slovensku: Bratislava, Nitra, Modra, Senec, Dolný Kubín, Banská Štiavnica, Trenčín, Žilina, Košice, B. Bystrica a Trnava. Trnava sa zapojila 11. mája 2016 po tretíkrát. Čítať sa začalo o 18.00

hod. v záhrade Knižnice Juraja Fándlyho v Trnave, potom sa skupinka návštevníkov postupne presúvala na ďalšie zaujímavé miesta čítania: záhrada Múzea knižnej kultúry Západoslovenského múzea v Trnave, zasadačka Divadla Jána Palárika v Trnave, Západné krídlo radnice a Kaviareň-bar Rotunda Spiegelsaal. Každé ďalšie čítanie začínalo celou hodinou. Čítajúcimi boli: prof. Bohumil Chmelík, herci Mária Jed-

ľovská a Tomáš Mosný, hovorca mesta a spisovateľ Pavol Tomašovič a mladá úspešná filozofka Jaroslava Vydrová. Na túto príležitosť, keď zákutia mesta ožívajú európskou literatúrou, organizátori vybrali úryvky z kníh autorov: Veronika Šikulová, Dezső Kosztolányi, Elena Ferrante, Antoine Laurain a Kateřina Tučková. Podujatie hudobne podporila Beátka Kuracinová Vargová. Účastníci sa riadili mapkou miest a zbierali na čítajúcich miestach pečiatky do zlosovateľného lístka. V Rotunde Spiegelsaal sa žrebovali knižné ceny, ktoré venovali organizátori. Dve milovníčky literatúry postúpili do celoslovenského žrebovania o víkendový pobyt v obci Žitková a o knihu Žitkovské bohyne. Okrem nich získalo ďalších 12 účastníkov knižné ceny.

Text: Benjamína Jakubáčová, KJF v Trnave

Foto: archív KJF v Trnave

NOC LITERATÚRY V ABRAHÁME

Kultúrne zariadenia obce Abrahám, ktorých zriaďovateľom je obec Abrahám (knížnica, múzeum), sa po prvýkrát zapojili do celoslovenského podujatia Noc literatúry, a tým sa pripojili k 12 mestám na Slovensku, v ktorých pravidelne čítanie pokračuje. Čítanie sa konalo 11. mája 2016 so začiatkom o 18.00 hod.

V našej obci sa začalo čítať v obecnej knižnici. Knihu španielskeho spisovateľa Artura Pérez-Reverta Templárova posledná výprava predstavila a čítala z nej knihovníčka Ľudmila Horváthová.

Pokračovalo sa v obecnom múzeu, kde Marianna Hričová oboznámila prítomných s knihou od Tracy Chevalierovej Dievča s perlovou náušnicou. Čítanie sa ukončilo v pivnici Poľnohospodársko-obchodného družstva v Abraháme (v tehelni), kde opäť čítala pani Horváthová.

V každom zariadení, kde sa čítanie konalo, boli účastníci v krátkosti informovaní o činnosti zariadenia (Ing. Jana Takáčová za Poľnohospodársko-obchodné družstvo Abrahám, Ľudmila Horváthová za kultúrne zariadenia). Každý zo zúčastnených získal zlosovateľný kupón a na záver tohto vydareného a veľmi príjemného stretnutia boli vyžrebované hodnotné knižné ceny.

Text: Ľudmila Horváthová, Obecná knižnica v Abraháme

PODUJATIA V GALANTSKEJ KNIŽNICI

V dňoch 17. apríla a 4. mája 2016 sa uskutočnili v Galantskej knižnici besedy s príslušníkmi mestskej polície. Besedy boli určené pre detičky materských škôl. Hlavnou témou bola dopravná výchova a prevencia dopravnej nehodovosti detí. Policajti deťom vysvetlili základné pravidlá cestnej premávky, ako sa správať na ceste, ako správne chodiť po chodníku, akú povinnú výbavu má mať bicykel a cyklista. Deti spontánne reagovali na všetky situácie, sami uvádzali príklady zo života a vysvetľovali správny postup.

Kto by už nepoznal jojkársku televíznu meteorologičku Miriam Jarošovú? Málo kto však vie, že pochádza zo susednej obce Gáň, kde aj so svojou rodinou býva. Galantská knižnica pozvala pani Jarošovú na besedu, ktorá sa uskutočnila v Základnej škole SNP 29. 4. 2016. Besedy sa zúčastnili žiaci I. aj II. stupňa. Meteorologička deťom pútavým spôsobom

porozprávala o počasi, o tom, ako „vyrábajú“ predpoveď, ako počasie ovplyvňuje nás všetkých. Témy boli prispôbené vekovým skupinám žiakov, takže žiaci vedeli reagovať na otázky a aktívne sa zapájali do uvedenej tematiky. Beseda bola doplnená i interaktívnym premietaním a názornými pomôckami, ktoré si deti mohli prezrieť a vyskúšať.

V priestoroch Strednej odbornej školy obchodu a služieb v Galante sa 21. 6. 2016 uskutočnila beseda o Kube s Miguelom Méndezom. Študentom rozprával o svojej krajine (narodil sa v Nikaragae), o Kube, kde študoval, o karibskej oblasti, mentalite ľudí a spôsobe ich života. Cez tanec predstavil študentom latinsko - americkú kultúru. Predviedol najpopulárnejší tanec salsu a merenge a záujemcov naučil základné kroky. Podujatie zanechalo v každom výborný pocit. Svojím humorom a bezprostredným vystupovaním si získal srdcia nielen študentov, ale aj zástupcov školy.

Miguel Méndez je riaditeľom kultúrnej organizácie Latino Culture Project, ktorým šíri a propaguje kultúru krajín Latinskej Ameriky na Slovensku i vo svete prostredníctvom tanca, hudby a španielskeho jazyka. Založil viacero tanečných skupín a vedie Tanečnú akadémiu v Bratislave. Je spoluúčastníkom populárneho podujatia v Galante – Kubánska noc.

Ringató - Kolísanka je názov podujatia, ktoré každý utorok prebieha v klubovni Galantskej knižnice. Ide o umelecký hudobno-hravý krúžok pre deti do 3 rokov. Na netradičnej hodine spevu si mamičky, oteckovia a starí rodičia v uvoľnenej atmosfére spievajú a veršujú so svojimi ratolesťami. Podujatie prebieha pod vedením pedagogičky Ivett Cséfalvay, ktorá v doprovode hudobného nástroja spieva piesne a riekanky, ktoré sa často opakujú, a preto sú ľahko zapamätateľné.

Text: Angelika Biróová, Zuzana Fajnorová, Galantská knižnica

Foto: Archív Galantskej knižnice

NOC S ANDERSEKOM V KNIŽNICI V ABRAHÁME

1. apríla 2016 strávili noc v Obecnej knižnici v Abraháme deti, ktoré boli počas roka v knižnici najaktívnejšie. Začiatok podujatia bol dosť netradičný, nakoľko nás prišla pozrieť pani Eva Kolárová aj so svojimi dvoma kamarátmi – koníkmi.

Deti ich mohli pohladkať a v rámci areálu školy si na nich aj zajazdiť. Samozrejme pod dozorom pani Kolárovej. Našu Noc s Andersenom pani Kolárová spríjemnila ešte raz. Keďže chová a cvičí psov, predviedla deťom malú kynologickú ukážku. Obe stretnutia detí so zvieratami mali veľký úspech. V rámci programu deti čítali,

kreslili, recitovali aj spievali, nakoľko medzi deťmi boli aj účastníci školského kola „Slávik Slovenska“ a „Čaro slova“. V kvíze o Andersenovi a jeho tvorbe si otestovali svoje znalosti. Po celý večer vládla dobrá a príjemná nálada. Podujatia sa zúčastnilo 25 detí. Deti v knižnici aj prespali a plné zážitkov sa ráno vracali k svojim rodičom.

Text: Ludmila Horváthová, Obecná knižnica v Abraháme

Foto: Archív Obecnej knižnice v Abraháme

PO ROKU OPĀŤ PÍSEM, PÍŠEŠ, PÍŠEME ...

Včera som bola na stretnutí Píšem, píšeš, píšeme... A ja, ktorá si o sebe celý život myslím, že poézia nie je žáner pre mňa, nieto, že by som ešte niečo sama vytvorila, som normálne musela zmeniť názor. Bolo to fakt super stretnutie a myslím si, že tí, ktorí ste sa ho tiež zúčastnili, mi dáte za pravdu. Ďakujem, July!

17. februára sa v hlohovskej knižnici uskutočnil už po druhýkrát seminár pre študentov stredných škôl pod názvom Píšem, píšeš, píšeme. Jeho cieľom bola podpora mladých talentov v oblasti písaného slova. Skôr, ako nastal deň seminára, autori odovzdali svoje práce do knižnice na ohodnotenie odborníkom. Prác, ktoré hodnotili PhDr. Marián Kamenčík, PhD. a PhDr. Stanislav Kamenčík, bolo menej ako minulý rok, na samotnom tvorivom seminári sa však zúčastnilo viac ľudí. Prišli študenti i dôchodcovia, zastúpený bol aj vek medzitým a každý z nich pozorne počúval, aktívne tvoril, hral sa so slovami a výborne sa pri tom bavil. Napríklad pri variáciách na tému Diamant (žáner cinquain) a vyskúšali si aj haiku. Najlepšie literárne práce, ich hodnotenie a reportáž z tohto vydareného podujatia boli zverejnené v časopise Dotyky č. 2/2016.

Text: Helena Pekarovičová, Mestská knižnica v Hlohovci

ĽUBOSTNÁ POÉZIA VOJTECHA MIHÁLIKA

V roku 2016 si pripomíname nielen 90. výročie narodenia ale aj 15. výročie úmrtia Vojtecha Mihálika, slovenského básnika, prekladateľa, publicistu, národného umelca a politika, rodáka z Dolnej Stredy. Študenti a pedagógovia seredského gymnázia, ktoré nesie jeho meno, sa rozhodli pripomenúť si toto výročie literárno-hudobným pásmom Akordy lásky, ktoré predstavili na slávnostnej akadémii 7. apríla 2016 v obradnej sieni Mestského úradu v Seredi. Ich rovesníci, študenti Gymnázia Janka Matušku v Galante, mali možnosť vidieť a vypočuť si toto vydarené pásmo 24. mája 2016 v bábkovej sále Mestského kultúrneho strediska v Galante. Básnická tvorba Vojtecha Mihálika je rozmanitá, no jeho ľubostná poézia patrí medzi najkrajšie v slovenskej literatúre. Lyrické básne striedali piesne o láske sprevádzané tónmi klavíra a gitary, ktoré v toto sychravé ráno navodili príjemnú atmosféru romantického predpoludnia. Sila poézie má veľkú moc. Vo všetkých v nás zanechala príjemné pocity a spomienky. K tomuto významnému výročiu vydala Galantská knižnica personálnu bibliografiu Vojtecha Mihálika.

Text: Angelika Biróová, Zuzana Fajnorová, Galantská knižnica

ROZPRÁVKOVÁ NOC V HORNÝCH SALIBÁCH

Noc s Andersenom v Obecnej knižnici v Horných Salibách bola inšpirovaná rozprávkou Malá morská víla od H. Ch. Andersena a tomu zodpovedala aj výzdoba interiéru knižnice. Malých nocľazníkov sme čakali už oblečení ako postavy z rozprávky. Pani knihovníčka na úvod porozprávala deťom o knižnici ale aj o iných témach, napr. o vzniku písma a samozrejme aj o H. Ch. Andersenovi.

Súčasťou noci bola divadelná hra Malá morská víla, no trochu sme si upravili koniec, aby malá morská víla nezomrela. Do predstavenia sa zapojili aj deti, ktoré hrali námorníkov a sestry malej morskej víly. Naša divadelná verzia rozprávky skončila svadbou, na

ktorú boli pozvaní všetci obyvatelia mora i zeme, pre ktorých bola pripravená výdatná večera. Mamičky napiekli, takže sme mali na výber veľa dobrôt.

Neskôr sme si prečítali pár krátkych rozprávok od Andersena a deťom sme vysvetlili súvislosti smutných koncov jeho rozprávok s rozprávkarovým detstvom. Pri čítaní sa každý vystriedal a po každej rozprávke nasledoval malý kvíz. Okolo polnoci prišla deťom nečakaná pošta. Nieкто zaklopal na dvere knižnice a odovzdal im obálku s logom NSA. Vo vnútri bol list v cyrilike s priloženou abecedou. Keď list preložili, dostali správu od H. Ch. Andersena, ktorý ukryl poklad v dedine a deti ho museli nájsť. Deti mali v dedine 6 zastávok s rôznymi úlohami. Niekedy riešili krížovku, potom mali trochu ľahkej matematiky. Za každú správne vyriešenú úlohu dostali indíciu pre nájdenie miesta ďalšej zastávky. Poklad sa podarilo vykopať a vo vnútri truhlice sa našiel čokoládový poklad, ktorý si deti ráno rozdelili. Po nočnej prechádzke sa všetci unavení uložili na svoje miesto a plní zážitkov si oddýchlí. Budíček bol ráno o siedmej, na deti čakali výdatné raňajky a vydarená noc v knižnici sa skončila. Na pamiatku každý dostal diplom, pár čokoládových mincí z pokladu a sponzorské darčeky od Združenie Galanta a okolie.

Text a foto: Eszter Viktória Végh, ObK Horné Saliby

Redakčne upravila: Ivana Gálusová

Krajská pobočka SSKK v Trnave a KJF v Trnave pozýva
všetkých pracovníkov knižníc, ich rodinných príslušníkov a priateľov na
ODBORNÚ EXKURZIU DO KNIŽNÍC ZLÍNA,
ktorá sa uskutoční 14. septembra 2016

Odborný program:

Návšteva Krajskej knihovny Františka Bartoše ve Zlíne
(www.kfbz.cz)

Návšteva Knihovny Tomáša Bati ve Zlíne
(www.utb.cz/knihovna)

Odchod z Trnavy autobusom o 7.00 hod.

Miesto nástupu: pred železničnou stanicou

Odchod zo Senice o 8.00 hod.

Predpokladaný čas návratu:

Senica: 17.00 hod.

Trnava: 18.00 hod.

Záujemcovia sa môžu prihlásiť u B. Jakubáčovej
(bjakubacova@kniznicatrnava.sk)

do 15. augusta 2016

Nečakajte na posledný termín. Počet účastníkov je obmedzený kapacitou autobusu. Prednosť majú členovia KP SSKK.

Knižničný spravodajca. Časopis pre verejné knižnice Trnavského samosprávneho kraja

Ročník 43, č. 1, rok 2016

Edícia: Metodika. Vydáva Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave, IČO 182826

Vychádza 2x ročne

Zodp. redaktor: Lívia Koleková

Predseda redakčnej rady: Ivana Gálusová

Členovia redakčnej rady: Benjamína Jakubáčová, Zuzana Fajnorová, Helena Laczová,

Eliška Šefčíková, Helena Pekarovičová, Matúš Nižňanský

Neprešlo jazykovou úpravou

Rozsah: 24 s. Nepredajné

Registrácia: MK SR EV 3657/09 ISSN 1339-4991